

Sportveld of buurttuin?

Onderzoekers zijn bezig de maatschappelijke kosten en baten van stadslandbouw in kaart te brengen. Dat helpt de gemeenten uit het Stedennetwerk Stadslandbouw betere beleidskeuzes te maken. 'De grond is maar één keer beschikbaar en er is weinig geld.'

'We gaan bekijken wat de werkelijke bijdrage van stadslandbouw is en wat *wishful thinking* is', zegt onderzoeker Jan-Eelco Jansma van Praktijkonderzoek Plant & Omgeving, onderdeel van Wageningen UR, die met ingenieursbureau Witteveen+Bos aan een maatschappelijke kosten-batenanalyse van stadslandbouw werkt. Zo zou stadslandbouw goed zijn voor het milieu en de sociale samenhang, en het aantal voedselkilometers verminderen. De analyse staat bovenaan het verlanglijstje van het Stedennetwerk Stadslandbouw, dat

lijke kosten-batenanalyse van stadslandbouw werkt. Zo zou stadslandbouw goed zijn voor het milieu en de sociale samenhang, en het aantal voedselkilometers verminderen. De analyse staat bovenaan het verlanglijstje van het Stedennetwerk Stadslandbouw, dat

New Yorkse daktuinen

PPO organiseert voor onderzoekers, ambtenaren en ondernemers samen met studiebureau Tripworks begin oktober een reis naar pionierstad voor *urban agriculture* New York. Ze bezoeken onder meer daktuinen waar voedsel voor restaurants en voedselbanken wordt verbouwd; *community gardens* die sociale binding bevorderen in achterbuurten – vaak de enige plaatsen in de wijde omtrek waar vers voedsel te vinden is; en multifunctionele agrariërs in de Hudson Valley, die een goede boterham verdienen aan de gezamenlijke verkoop van lokaal voedsel op stadsmarkten. Martin van den Dool, exportmanager van Hortilux, reist mee. Zijn bedrijf leverde groeilichtsystemen voor kassen op Amerikaanse supermarkten. 'In New York bezoeken we zo'n project.' Van den Dool ziet stadslandbouw een trend worden omdat consumenten willen weten wat ze eten. Bovendien willen ze voedselveilig en jaarrond kunnen eten. En dat vraagt belichte kasteelten. 'Ik wil de markt beter leren kennen en kijken of we ons wereldwijd meer op stadslandbouw moeten gaan richten.'

Kleinschalige stadslandbouw in New York.

twee jaar geleden is opgericht op initiatief van het ministerie van EL&I. De tien Nederlandse steden verenigd in het netwerk kunnen de uitkomsten gebruiken om beleidsmaatregelen te onderbouwen. 'Het maakt duidelijker waar je op moet inzetten bij stadslandbouw en hoe je de verduurzaming kunt staven.'

De onderzoekers gebruiken voor de analyse twee praktijkvoorbeelden uit het steden-netwerk. Het ene is een nieuw te ontwikkelen gebied in Tilburg-Noord, de Nieuwe Warande, waar huizenbouw en stadslandbouw worden gecombineerd. Het andere betreft twee buurttuinen in een Rotterdams park, waar onder andere jongeren worden betrokken bij voedselproductie- en verwerking; een type initiatief dat volgens Jansma in veel steden opkomt. Vaak gaat het om open ruimtes in de stad waar kantoren of huizen waren gepland. Jansma: 'Je kunt er ook een sportveld of hondenuitlaap-plek aanleggen of het laten verwilderen. De kernvraag is dus wat je er direct en indirect voor terugkrijgt wanneer je dat gebied voor stadslandbouw gebruikt.'

De crisis speelt een stimulerende rol, ziet Jansma. 'De onderhoudsbudgetten zijn laag en er is veel tijdelijk onbebouwde ruimte. Stadslandbouw vraagt geen onderhoud vanuit de gemeente en inrichting van braakliggende terreinen draagt bij aan de leefbaarheid.' Andere indirecte baten kunnen een groenere, aantrekkelijker buurt zijn, wat via de onroerendezaakbelasting uiteindelijk leidt tot meer gemeentelijke inkomsten. Of dat kinderen later een gezonder eetpatroon ontwikkelen doordat ze vroeg met gezond eten in aanraking komen. Ook kan werken in de buurttuin jongeren ritme en regelmaat bieden en hun kansen in de maatschappij vergroten. Eind december rondt Jansma de analyse af. Het stedennetwerk beschikt dankzij PPO inmiddels ook over de internettool stedelijke-foodprint.nl, waarmee een stad kan uitrekenen hoeveel hectare grond er nodig is om een bepaald aantal inwoners te voeden. Jansma: 'Almere wil er bijvoorbeeld voor zorgen dat in 2030 minstens tien procent van het benodigde voedsel lokaal wordt geproduceerd, en ook andere steden werken aan een voedsel-strategie.'

Informatie: www.stedennetwerkstadslandbouw.nl
www.stedelijkefoodprint.nl
Contact: janeelco.jansma@wur.nl
0320 - 29 61 12